

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇ. ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਭਗਤ ਰਾਮ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਅਜੁਧੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 366

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ-ਲੈਣ ਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ-ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ-

ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਕੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ-

(1) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

(2) ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਭਰਮਪੂਰਨ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(3) ਪਿਤਾ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ

ਡਿਕਰੀ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ VI ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

(4) ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ.

ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਸੂਹਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 24 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1. ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਮ.ਆਰ.ਏ.ਗਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ.ਏ.ਗਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ

ਡੀ.ਐਨ.ਏ.ਗਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਨ.ਏ.ਗਗਰਵਾਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ

ਹੁਕਮ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. -28 ਸਤੰਬਰ, 1942 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨੋਟ ਅਤੇ ਦੋ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਮਵਾਰ 1,900 ਅਤੇ 2,000। ਰਾਮ ਲਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਬ ਦਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸਨ। 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 4,953. ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਅਲੀ ਸਨ। 8 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ 8th ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਦੇ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 29 ਜੂਨ, 1948 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 771 ਆਫ 1948 ਨੂੰ 7 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੁੰਦਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਮੇਤ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਾਈ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

23 ਅਗਸਤ, 1949 ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਜੁਧਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਰਜ਼ੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ?
- (2) ਕੀ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ?
- (3) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ?
- (4) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸੂਟ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (5) ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਦਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?
- (7) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਕਰਜ਼ੇ, ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ?
- (8) ਕੀ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕੜੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (9) ਰਾਹਤ.

ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 3 ਅਤੇ 8 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਤੋਂ ਭਗਤ ਰਾਮ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਬਕਾਇਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਿਵ ਦਾਸ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ. 6 ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਰਾਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਿਆਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ. 4. ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਇਹ ਹੈ

ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: -

ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ 1941 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1942 ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ 1942 ਦੇ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੋੜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਇਸ ਜੋੜ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।"

ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਲ 1942 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: -

"ਮੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੂੰ 5,000/6,000 ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। 1939 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। 1939-40 ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ 1939 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੂੰ 5,000/6,000। ਇਹ ਕਥਨ ਸਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਕਦੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ 1940 ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 100000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। 5,000 ਜਾਂ ਰੁ. ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ 6,000 ਰੁਪਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਮੰਨਣੀ ਪਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:-

"ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁੜ ਦੀ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਸ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਦੋਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਭਗਤ ਰਾਮ ਦਾ ਇਹ ਸਬੂਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਏ.ਬੀ.ਬੱਲ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਏ.ਐਸ.ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਈ ਦੀ ਨਮੂਨਾ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਨੋਟ 'ਤੇ ਲਿਖਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ 'ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਈ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੀ, ਸਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਲਿਖਤੀ ਮਾਹਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਨੋਟਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 5 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁੰਦਨ ਲਾਈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਰਜ਼ੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ (1) ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ (ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਸੇਲ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਵਿੰਦਰਾ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਐੱਸ.ਐੱਚ.ਐੱਮ. ਸਕੂਲ (2) ਵਿੱਚ, ਕਪੂਰ ਜੇ. ਨੇ ਕਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ: -

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਈ. ਪੰਜਾਬ. 282

"ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਇੱਕ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪਰਦੇਸੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ। 8,258 ਰੁਪਏ 616-11-0. ਅਹਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ. ਨੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਪਰ ਕੇਵਲ ਕਪੂਰ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਦੇਵ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ। (1)।

ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਲਈ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

ਇਹ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਫਸਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1935 ਦੇ 158 ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 1940 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ (ਫਰਮ ਪਿਰਥੀਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ੂਨ ਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿਨਹਾ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 44, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਅਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਧੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਖਰਜੀ ਜੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਸੀ।

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੋਪਰਸੈਨਰੀ ਦਾ ਜੂਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਪੈਟ. 338

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ. 487

ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦਾ ਪੱਖ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਲੈਣਦਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਪੁੱਤਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। , ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 489 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: -

"ਜੇਕਰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਅਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਚਲੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕਾਠੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 'ਕਰਤਾ' ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੋਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਿਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਫਿਰ ਪੰਨਾ 490 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਅਜਿਹਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਰਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ 'ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ' 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਉੱਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਇਸ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਿੱਧੇਸ਼ਵਰ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, (1) ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਪਿਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੂਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਕਰਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇਣਦਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਰਤਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੱਟਾ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਕਾਪਰਸੈਂਸਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਟੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ. 487

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਿਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ. ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ "ਅਵਹਾਰਿਕ" ਜਾਂ ਕੋਲ-ਰੂਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਅਪਰਾਧਕ" ਵਜੋਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਨੈਤਿਕਤਾ।" ਦੂਸਰੀ ਸੀਮਾ ਜੋ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਰਥ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ, ਸਹਿਪਾਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਲੈਣਦਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਜੋਂ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ "ਅਧਾਰਤ ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਿਰਥੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਐਲ) ਵਿੱਚ ਸਿਨਹਾ ਜੇ., ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 342 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ 'ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੁਰਖ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਤਮਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਵੱਸ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਜੇ., ਮਹਾਂ ਦੇਵ (2) ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 187 'ਤੇ ਯਾਜਨਿਆਵਾਲਕਿਆ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਪੈਟ. 338

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

"ਪਿਤਾ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਭਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ, ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: -

"ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ; ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, 'ਇਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ' ਇਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੋਲ-ਬਰੂਕ ਦੇ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਡਾਇਜੈਸਟ" ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸ਼ੁੱਧ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 187 ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 10ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 431 'ਤੇ ਪੈਰਾ 334 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਮੇਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।"

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪੰਨੇ 431-432 'ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਹੈ:

-

"ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। 13 I. A. 1 ਪੰਨਾ 18=13 ਕੈਲ. 21, 21 ਮੈਡ. 222 ਪੰਨਾ 226 34 ਕੈਲ. ਸਫ਼ਾ 742 'ਤੇ 735. ਇਹ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰੋ।"

ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਿਰਥਰਾਫਸ ਕੇਸ, (1) ਵਿੱਚ ਸਿਨਹਾ ਜੇ. (ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਜੇ. ਸਹਿਮਤ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

(1) ਏ, ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਪੈਟ. 338

ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਕੱਲੇ।"

ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨੈਨੋਮੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਬਾਬੂਸੀਨ ਬਨਾਮ ਮੋਡਮ ਮੋਹਨ, (1). ਲਾਰਡ ਹੋਬਹਾਊਸ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਦੇ ਪੰਨਾ 35 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: -

"ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਸਹਿਪਾਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ, ਜੇ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਲੈਣਦਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਕਰਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪੁੱਤਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਨਾ 36 'ਤੇ ਉਸੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 13 ਕੈਲ. 21=13 ਆਈ.ਏ. 1

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਭਰਮ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੀ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਪੰਨਾ 35 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ.

ਕੇਸਰ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਮ ਚੰਦ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਟੀਆ ਰਕਮ. ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਘਾਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਨੇ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਂਸੀ ਲੈਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 ਪੀ.ਸੀ. 91

ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ"।

ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। "

ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਂਡ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਉੱਤਮ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਚੰਦ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 94 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੰਧਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ

ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਆਖਿਰਕਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮੁੱਦਨ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਕਾਂਟੂ ਲਾਲ (1), ਭਗਬੁਤ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਪਹਾੜ ਗਿਰਜਾ ਕੀਰ (2), ਸ੍ਰੀਪਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦਯੋਤ ਕੁਮਾਰ (3), ਗਣਪਤ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਬਿੰਦਬਾਸਿਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨਵਯਨ ਸਿੰਘ, (4), ਅਤੇ ਬਿਰਜ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਪ੍ਰਸਾਦ, (5)। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਹੁਣ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਮਿਦਨ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਕੰਟੂ ਲਾਈ (1), ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 332 'ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

(1) 1 ਆਈ.ਏ. 321

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 15 ਕੈਲ. 717

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 44 ਕੈਲ. 524

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 47 ਕੈਲ. 924

(5) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 46 ਸਾਰੇ. 95

"ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਲਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੈਸਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਬਕਾਇਆ ਜੋ ਪਿਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬੈਂਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਿਥਿਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰ, ਬਾਰਨਰਸ ਪੀਕੋਕ, ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 331 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

"ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਨਾਈਟ ਬਰੂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਹਨੂਮਾਨ ਪਰਸਾਦ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਮੁਸੁਮਤ ਬਾਬੂਈ ਮੁਨਰਾਜ ਕੂਨਵੇਰੀ (1) ਵਿੱਚ) 'ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।'

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਬਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਇੱਥੇ ਕੇਸ.

(1) 6 ਮੂਰਜ਼ ਇੰਡ. ਐਪ। 421

"ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਨੈਤਿਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਗੂਤ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇਪਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 718 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲਖਰਚੀ ਨਾਲ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਮਹਾਜਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪੁੱਤਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 15 ਕੈਲ. 717

ਸ੍ਰੀਪਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ "ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। " ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਪਿਤਾ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ "ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ" ਹੈ। ਵਿਕਰੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ: -

"ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਰਡਰ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਪਤ ਲਾਈ ਦਾ ਕੇਸ (2)। ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 44 ਕੈਲ 524

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 47 ਕੈਲ. 924

ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਬੋਝ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਰਗੇਜ ਡਿਕਰੀ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਬ੍ਰਿਜ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਡੁਨੇਡਿਨ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇ:-

"(1) ਸੰਯੁਕਤ ਅਣਵੰਡੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੈਂਬਰ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਕੁਆ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਜਾਂ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ

(2) ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ.

(3) ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ।

(4) ਪੂਰਵ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ, ਭਾਵ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ, ਉਹ ਜਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 46 ਸਾਰੇ. 95

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ" ਅਤੇ "ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਦੀ pi0Us ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ "ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ। * * * ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਹਾਮ (ਪਿਤਾ) ਦੁਆਰਾ 1905 ਅਤੇ 1907 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਉਸੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀ ਐਡਵਾਂਸ ਰਕਮ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।" ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਨਤ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਿੰਦੂ ਸਿੱਧਾ ਬੇਨੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੂਰਨ ਚੰਦ (2) ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੇਪ ਅਤੇ ਘੋਸ਼, ਜੇ.ਜੇ. ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 1875 ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪਿਤਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਕੋਇਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ

(1) I.L.R. 46 ਸਾਰੇ. 95

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 23 ਕੈਲ. 262

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 33 ਕੈਲ. 676

(3), ਜੋ ਕਿ ਸਫ਼ਾ 431 ਅਤੇ 432 (10 ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) 'ਤੇ ਮੇਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੁਝ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਰਾਮਾਸਮਯ ਬਨਾਮ ਵੀਰਾਸਵਾਮੀ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਫਰਡ ਅਤੇ ਡੇਵੀਸ ਜੇਜੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, ਮਹਾਦੇਵ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਰਗੇਜ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਾਮਾਸਾਮੀ ਨਾਦਾਨ ਬਨਾਮ ਉਲਾਗਨਾਥ ਗੌਡਨ, (3), ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਲਾਭ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣਦਾਰ ਨੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-

"ਕੀ ਮੁਦਈ (ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ) T ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ T ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ?"

ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 66 'ਤੇ ਸੁਬਰਾਮਣੀਆ ਅਈਅਰ ਜੇ.

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 21 ਪਾਗਲ. 222

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 22 ਪਾਗਲ. 49 (F.B.)

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣੇ। ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ (ਕਰਜ਼ਦਾਰ), ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ (ਪੁੱਤਰ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕੱਲਾ ਹੀ (ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ) ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰਚਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਰਿਵਾਰ."

ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਘੇ ਜੱਜ. ਬੈਨਸਨ ਜੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਆਸਾਮੀ ਮੁਦਲੀਆਰ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਰਮਾ ਚੇਤਿਆਰ 1 ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਯੰਗਰ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨੋਟ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ), ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 251 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਭਸਤ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

"ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਨਾਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ, ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ 'ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ' ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ - ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਦੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ। ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਯੰਗਰ ਜੇ. ਵਰਗੇ ਉੱਘੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਦਰ ਸਹਿਤ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪੁੱਤਰ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਸਮਾਇਯਨ ਬਨਾਮ ਵੀਰਾ ਸਵਾਮੀ, (1), ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੱਗੇ, ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭੂਪ ਸਿੰਘ (2), ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ (3), ਮੋਹਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਬਾਲਾਪ੍ਰਸਾਦ (4), ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ (5), ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 10 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਨੋਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) I.LR 21 ਮੈਡ 222

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 27 ਸਾਰੇ. 16 (F.B.)

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 37 ਸਾਰੇ. 214

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 44 ਸਾਰੇ. 649

(5) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 47 ਸਾਰੇ. 421

ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਭੂਪ ਸਿੰਘ (2) ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਤੋਤਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੋਤਰੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ Mst. ਨਨੂਮੀ ਦੇ ਕੇਸ (2), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੋਇਅਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ, (3) ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੁਰਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ।

(1) 16 ਭਾਰਤੀ ਅਪੀਲਾਂ 1

(2) 13 ਆਈ.ਏ. 1

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 37 ਸਾਰੇ. 214

ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ ਫਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 218 'ਤੇ ਟਡਬਾਲ ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ "ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿਲਾਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਿਗੋਟ ਜੇ., ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ:

-

"ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। "

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ, ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।

ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਬਾਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1), ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਰਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਤਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਗੋਟ ਜੇ. ਜਿਸ ਨੇ ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੋਹਨ ਲਾਈ (1), ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ, (2) ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। .

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਨੋਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੋਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਟੂਡਬਾਲ ਅਤੇ ਪਿਗਟ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ. ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਮਾਇਨੇ ਦੇ 11 ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰਦੇ ਸਾਹੀ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਬਲੀ ਰਾਏ (4) , ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਿਰਫ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਧਾਰਨ ਮਨੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੀ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 44 ਸਾਰੇ. 649

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 47 ਸਾਰੇ. 421

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 37 ਸਾਰੇ. 214

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1947 ਸਾਰੇ. 184

ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਦੇਵ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਤਾਰਮਾ ਚੇਤਿਆਰ (2), ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੇਨ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਲੀਉੱਲਾ ਅਤੇ ਬੇਨੇਟ ਜੇ.ਜੇ. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਹਾਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਬੇਲੋੜੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੁੱਤਰ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

(1)। ਵਿੱਚ ਕਸਤੂਰੀ ਮਾਈ ਵਿ. ਲੱਜੂ ਰਾਮ (4), ਚੇਵਿਸ, ਜੇ.ਐਸ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 27 ਪਾਗਲ. 243

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 27 ਸਾਰੇ. 60

(4) 60 ਆਈ.ਸੀ. 751

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਪਿਰਥੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਰੱਲੀ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਮਾਊਂਟ ਜ਼ੇਬ-ਉਲ-ਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ (2) ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ, ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫ਼ੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਐਡ ਵੈਲੋਰੇਮ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਫਰਮ ਪਿਰਥੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (3), ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਕੋ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਕੇਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਨਹਾ ਜੇ ਨੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ (1935 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 158, 15 ਅਗਸਤ, 1940 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)। ਮਨੋਹਰ ਲਾਈ ਜੇ ਨੇ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜੋ ਪਿਰਥੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਇਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਵਲੇ ਜੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਪਿਰਥੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਕਸ਼ਮਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕਰਮਕਰਨ (1) ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 ਲੋ. 13

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਲੋ. 97

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਪੈਟ. 338

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਟੁਬਡਾਲ ਅਤੇ ਪਿਗੋਟ ਜੇਜੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਫਰਡ ਅਤੇ ਡੇਵਿਸ ਜੇ.ਜੇ. ਰਾਮਾਸਾਮਯਮ ਬਨਾਮ ਵੀਰਾਸਵਾਮੀ (3) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਨਾਦਾਨ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਬਰਾਮਣਿਆ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਬੇਨਸਨ ਜੇਜੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਿਵਿਸ, ਜੇ. ਅਤੇ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਸੇਲ ਜੇ.ਜੇ. ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਹਾਦੇਉ ਦੇ ਕੇਸ (5) ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪੇਰੀਸਾਮੀ ਮੁਦਲੀਆਰ ਦੇ ਕੇਸ (6) ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਯੰਗਰ ਜੇ. ਦੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ (10 ਵੀਂ ਅਤੇ 11th ਐਡੀਸ਼ਨ) ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਖੁਦ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਕੇਰਲਾ 126

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 37 ਸਾਰੇ. 214

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 21 ਪਾਗਲ. 222

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 22 ਪਾਗਲ. 49

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲੋ. 220

(6) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 27 ਪਾਗਲ. 243

ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਿਤਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ "ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪਿਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਦਰਖਾਸਤ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਬੰਧਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਵਿਆਖਿਆ VI ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: -

"ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ। "

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਆਮ. ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੈ।

ਪੁੱਤਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲੇ ਕਿਸੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ, ਕੁਰਕ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਤਾਰਨਾ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ। . ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਬਚਾਅ ਜੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ

ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਰਥਾਤ, . ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕਤਾ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ;; ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਉਹ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਫਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਹੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਰਜ਼ੇ ਫਰਜ਼ੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ), ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਨੂੰ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 453 'ਤੇ, ਲਿੰਗਗੋਤਰ ਬਨਾਮ ਬਾਸਾਂਗੋਤਰ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਫਿਲਿਮੋਰ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

(ਆਈ) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 51 ਚੰਗਾ 450 (ਪੀ.ਸੀ.)

ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਿਆਓ, ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਿਆਓ;

"ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਮੈਂਬਰ ਮਾਈਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਮੇਜਰ ਹਨ, ਮੇਜਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਮਾਤੀ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਰਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ।"

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। .

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਸਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਰਹੇਗਾ, ਕਿ ਕੀ "ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੇਜਰਜ਼ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮੇਜਰ ਹਨ। " ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਵੱਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਲੈਣਦਾਰ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਉਲਝਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮ ਸਾਮੀ ਨਾਦਾਨ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਬਰਾਮਣੀਆ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਲੈਣਦਾਰ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਲਕਸ਼ਮਾਡੂ ਬਨਾਮ ਰਾਮੂਡੂ (2) ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਦੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਜੇ., ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 871 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੰਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਹ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸੀ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 22 ਪਾਗਲ. 49

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1939 ਪਾਗਲ. 867

"ਮੌਰਗੇਜ਼ ਡੀਡ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਿਰਥੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਈ ਜੇ., ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 347 'ਤੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸੌਖ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ: -

"ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਕੀ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਹੈ?"

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗਗੌੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਫਿਲੀਮੋਰ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਠਾਕੁਰ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।), ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੈਂਕਟਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸੋਮਰਾਜੂ (2) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਪੈਟ. 338

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 51 ਚੰਗਾ 450 (ਪੀ.ਸੀ.)

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਘਰ ਕੁਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 60(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੋ-ਗੁਣੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 400 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: -

'ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਜੱਦੀ ਘਰ। ਘਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ -

"ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਮੁਖੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1939 ਸਾਰੇ. 399 (F.B.)

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਪਾਗਲ. 610 (F.B.)

ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਿਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਤਾ, ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੰਧ, ਸਹਿ-ਸਬੰਧੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਵੀ ਇੱਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੈੱਡ-ਨੋਟ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ -

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਕੇਸ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਕੀ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰੇਗਾ, ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ:

-

(1) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ "ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

(2) ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਭਰਮਪੂਰਣ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(3) ਪਿਤਾ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ VI ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(4) ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

RENU TRANSLATOR